

De fleste miljøsager er frivillige undersøgelser og oprensninger, men DMR har været teknisk rådgiver på et stigende antal påbudssager, hvor der har været behov for at indhente eller vurdere tekniske beviser. Rådgivningen har været ydet for kommuner i forbindelse med udstedelse af påbud eller for private/firmaer, der er ramt af påbud.

Opgravning af olietank og forurennet jord

Denne udvikling skyldes, at behovet for bevissikring er blevet større, dels som følge af den nye Jordforureningslov, dels da de fleste miljøforsikringer normalt kræver, at der er udstedt et påbud før de vil gå ind i sagen.

Teknisk bevissikring

Bevissikring i opstartsfasen vil i mange tilfælde være en god investering. Det er vores erfaring, at når sagens parter er bekendt med de tekniske beviser, kan der ofte findes en pragmatisk frivillig løsning, så omkostningstunge tvister og retssager kan undgås.

Den tekniske bevissikring går typisk ud på at fastlægge hvornår en given forurening er sket og vurdere om forureningen skyldes culpøs adfærd – altså en ansvars-pådragende handling. Følgende datoer er normalt vigtige i denne sammenhæng:

1/6 1992: Ved igangværende forureninger efter dette tidspunkt er der normalt mulighed for at udstede undersøgelsespåbud.

1/7 1994: Mulighed for at rette erstatningskrav mod forureneren indenfor bestemte brancher efter Miljøerstatningsloven.

10/2 1999: Mulighed for påbud om oprensninger på naboejendommen (før dette tidspunkt skulle forureneren have rådighed over ejendommen før der kunne meddeles oprensningspåbud). Der kan dog, så vidt vi er orienteret blive tale om privatretslige erstatningskrav fra nabo-grunde, før dette tidspunkt, hvis der kan dokumenteres culpøs adfærd.

1/1 2001: Mulighed for påbud om oprensning efter objektivt ansvar.

De hjælpemidler man har til fastlæggelse af alderen af en forurening og til vurdering af om der har været tale om culpøs adfærd er bl.a.:

- Forureningens placering og udbredelse.
- Stofsammensætning, herunder indholdet af bestemte tilsætningsstoffer.
- Spredningsveje og grundvandstransport.
- Nedbrydningsforhold i jord og grundvand.
- Massebalanceopgørelser.
- Historiske oplysninger om hændelser, der kan have givet anledning til forureningen.
- Oplysninger om gravearbejde eller andre aktiviteter i området, hvor forureningen kan have været observeret.

I forbindelse med forsikrings-sager kan der være en række andre beviser, der skal sikres for at undersøge om forsikringsbetingelserne er overholdt.

Ved bevissikringen starter man med at undersøge de mest oplagte problemstillinger, og når ansvarsforholdene er tilstrækkeligt fastlagt, er der normalt ikke behov for at foretage yderligere undersøgelser.

Proceduren ved gennemførelse af forureningsundersøgelser, hvis primære formål er teknisk bevissikring adskiller sig typisk fra traditionelle forureningsundersøgelser, hvor formålet normalt er at vurdere forureningsudbredelsen, udarbejde risikovurderinger og planlægge en optimal afværge. Når der er tale om en teknisk bevissikring er det således ofte nødvendigt at bruge en del kræfter på at adskille og kvantificere forskellige forureninger samt at finde forureningskilderne til disse. Desuden er det typisk nødvendigt at vurdere forureningstidspunktet samt at vurdere om der er tale om en igangværende forurening.

Få yderligere oplysninger om vores rådgivningsydelser på www.dmr.dk eller ved at kontakte os

Risikovurdering og proportionalitet i påbudssager

Miljøstyrelsens oprydningsvejledning, nr. 6 fra 1998, som beskriver den fremgangsmåde undersøgelser og oprensninger normalt udføres på, herunder at oprensningen baseres på risikovurderinger, gælder i princippet ikke for påbudssager, hvor der er en ansvarlig forurener. Efter lovens bogstav kan man således, som forurener blive mødt med krav om at genoprette den hidtidige tilstand.

Miljølovgivningen er imidlertid underlagt proportionalitetsprincippet, hvilket betyder, at der skal være et rimeligt forhold mellem den miljømæssige gevinst og omkostningerne forbundet med fjernelsen af forureningen ved de oprensningskrav, der stilles. I praksis er det da også vores erfaring, at Miljøstyrelsens vejledning med en risikobestemt afværge er anvendt i langt de fleste påbudssager.

Der har været gennemført nogle få retssager om proportionalitetsprincippet, men der kan endnu ikke uddrages en klar konklusion af hvor grænsen for proportionalitet går. På baggrund af de hidtidige domme er der dog ingen tvivl om at både myndigheder og den der skal gennemføre en oprensning bør have proportionalitetsbetragtninger for øje.

Der efter vores opfattelse ikke nogen tvivl om, at veldokumenterede risikovurderinger vil være altafgørende for om der er proportionalitet, herunder hvilken oprensning der kan kræves. Set fra myndighedens side er det forholdsvis let at stille krav til undersøgelser og veldokumenterede risikovurderinger, men det kan være langt vanskeligere at give oprensningspåbud.

Erfaringer fra påbudssager

Vi har inden for de sidste år været teknisk rådgiver på 20-30 større påbudssager, hvor oprensningssomkostningerne i alle tilfælde løber op i et større eller mindre millionbeløb, og hvor bevissikringen er et vigtigt element. I ca. halvdelen af sagerne er vi teknisk rådgiver for advokater, der har ansvaret for den juridiske side af sagen og vi er teknisk sparringspartner. Af disse er kun en endt i et totalt oprensningspåbud. I de øvrige sager har det været muligt at indgå frivillige aftale om afværgeforanstaltninger. I flere sager er påbuddene dog trukket tilbage.

Udover ovenstående er vi teknisk rådgiver for bl.a. Topdanmark/Oliebranchens Miljøpulje i forbindelse med en række sager under forsikringsordningen for villatanke, samt i en række andre påbudssager, hvor vi fungerer

som teknisk rådgiver for enten private, forsikrings-selskaber eller kommuner.

For flere kommuner og Miljøcentre har vi ligeledes, hjulpet kommunerne med at finde de tekniske beviser i forbindelse med forureningssager. De fleste sager er endt med frivillige aftaler, to af sagerne er dog endt i retten. Den ene af disse endte med en stadfæstelse af kommunens påbud (Tinglev dommen), og den anden endte med at påbudsadressaten frivilligt indvilligede i at foretage oprensningen inden domfældelse.

Det er vores generelle erfaring, at det i langt de fleste tilfælde er muligt at finde fornuftige frivillige løsninger i forureningssager. DMR har været indblandet i mere end 3.000 forureningssager, hvoraf under 10 % har været påbudssager og under 10 har givet anledning til tvister.

Objektivitet, faglighed og troværdighed som baggrund for indgåelse af frivillige aftaler

I forbindelse med bevissikringen er det som kunde vigtigt, at man gør klart, at DMR ikke er juridisk rådgiver/advokat, og selv om vi har overblik over en række juridiske aspekter i forbindelse med forureningssager, udfører vi ikke egentlig juridisk rådgivning.

Tydeligt misfarvet ler under sandfyldet ved nyere olieudskiller

Vi kan heller ikke nøjes med at fremlægge de forhold, som tjener vores kundes interesser, da vi af en række grunde er underlagt objektivitetskrav og således beskriver alle de relevante tekniske beviser vi finder i sagen. En kunde, der beder os om at foretage bevissikring, skal derfor være opmærksom på, at han kan risikere at indsamle beviser mod sig selv. Det er derfor

Få yderligere oplysninger om vores rådgivningsydelser på www.dmr.dk eller ved at kontakte os

vigtigt, at vi sammen med kunden får defineret vores opgave inden opgaven igangsættes.

Vi er dog af den overbevisning, at netop den objektive indgangsvinkel til sagerne fra en faglig kompetent og troværdig rådgiver, kan medvirke til at få fornuftige aftaler på plads i påbudssager.

Det er således vores overbevisning, at det er langt lettere at indgå i fornuftige forhandlinger, når der er gensidig tillid til den rådgivning, der udføres.

Hvis ikke miljømyndighederne grundlæggende har tillid til rådgiveren, er det således vores holdning, at dette kan gøre det langt mere vanskeligt at indgå frivillige aftaler og opnå enighed om f.eks. risikovurderinger og proportionalitet, så sagen ikke trækkes i langdrag, kompliceres eller fordyres.

DMR er i den forbindelse meget bevidste om, at vi arbejder for både private og offentlige kunder. Vi føler dog ikke dette giver anledning til problemer, når vi klart definerer vores rolle og holder os til en objektiv teknisk bevissikring. Dette betyder også, at det er vigtigt, at der er en klar rollefordeling, hvor vi tager os af de faktuelle oplysninger og rent faglige vurderinger, mens kunden eller dennes advokat står for drøftelser af f.eks. juridisk karakter.

Da sager med teknisk bevissikring typisk er store og komplicerede sager, der er forbundet med betydelige omkostninger foretages der, for at sikre en troværdig rådgivning af god kvalitet, som udgangspunkt altid en kvalitetssikring af DMRs kvalitetschef, ligesom kvalitetschefen eller direktøren bliver inddraget i projektledelsen og alle tvivlsspørgsmål.

Yderligere oplysninger om DMR og øvrige rådgivningsydelser

Hvis du har generelle spørgsmål til teknikker eller konkrete problemstillinger/løsningsmuligheder, er du velkommen til at tage uforpligtende kontakt til Claus Larsen på tlf. 20 95 06 55 (cl@dmr.dk) eller Mikael Nielsen på tlf. 40 76 06 55 (men@dmr.dk).

En samlet oversigt over DMRs rådgivningsaktiviteter fremgår af vores hjemmeside www.dmr.dk.

Få yderligere oplysninger om vores rådgivningsydelser på www.dmr.dk eller ved at kontakte os